

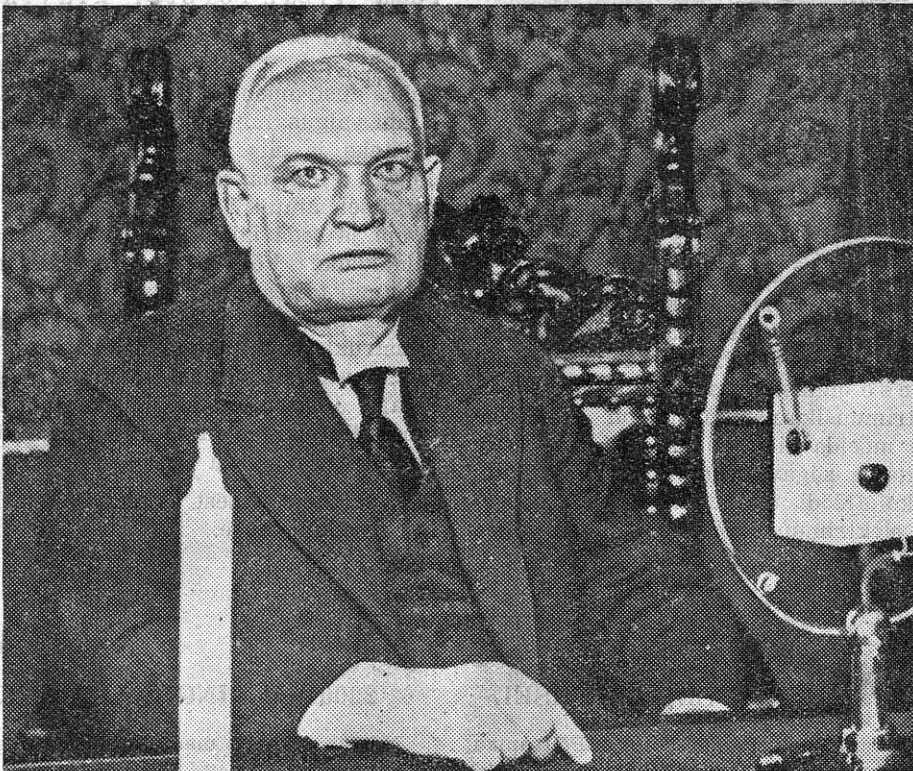
Raadio

Täielik Euroopa ringhäälingute saatekava 18. aug. — 31. augustini 1935

Nr. 223 (28)

16. augustil 1935

V aastakäik

Annetagem vaimuväärtusi oma esimesele koolile!

Riigivanem K. P. Põlts pidas 8. skp. ringhäälingus kõne, milles ta sütitavalt sõnul pöördus kõigi kodanike poole üleskutsetega varustada raamatuaastal vaimuväärtustega koole, raamatukogusid ja rahvamaju. Eriti pani ta kodanikele südamele pidada meeles koole, kus nad algasid oma õppimist, annetades neile raamatuid, noote, maale jne. Sellega võimaldaksime tulevastel põlvedel maast madalast saada osa meie rahva vaimuvaradest ja sellega ra-

jada tugevat alusmüüri oma vaimuharidusele.

See riigivanema üleskute on äratanud elavat vastukõla. Raamatuaasta büroole tuleb igapäev rohkelt annetusi edasiandmiseks koolidele ja teistele rahva haridusasutustele. Ühedeks esimesteks annetajateks oli rida meie kirjanikke. Raamatuaasta büroo asub Tallinnas Kunstihoones, tuba 7.

Meie pildil riigivanem K. P. Põlts mikrofoni ees kõnelemas.

Elektrimuusika

*Mida kujutavad endast traatoonium, neo-bechstein j. t. elektri-muusikariistad?
Viimane uudis: jovifon, mille igaüks võib endale ehitada ise.*

Viimasel ajal kuuleme me sagedasti kõneldavat elektrimuusika-instrumentidest ja oleme neid — kui mitte mujal, siis ringhäälingus — kuulnud isegi, eeskätt n. n. neo-bechsteini.

Elektrimuusika-instrumentid kujutavad endast aparate, mis mitmesugused elektrivõnkumised muudavad akustilisteks võnkumisteks, nõnda siis elektrilised võnkumised teevad meie kõrvale kuuldavaks.

Elektrimuusika on üks paljudest raadiotehnika lisasaavutustest.

Elektrimuusika-instrumentid ei kujuta endast mingisuguseid mehhaanilisi muusikariistu, nagu grammofon, orkestrion jne., vaid nõuavad mängijalt samasugust osavust ning jätavad sellele ühtlasi kõik samad individuaalsed vabadused kui teised muusikariistad.

Elektrimuusika avab helikunstivallas täitsa uusi, senisest märksa avaramaid avaldusvõimalusi. Ta võimaldab lisaks senituntutele tekitada hoopis uusi, senikuulmata helisid. Millised võimalused avanuvad siin heliloojatele! Ja kogu otse piiritu helide muinasjutumaailma esilemanamiseks vajatakse vaid üht ainult muusikariista, vaid ühe ainukese muusikariista mängimisoskust. Sest üks elektrimuusikainstrument on võimeline tekitama kõiki mõeldavaid helisid, mis meie kõrv võtab vastu, alates sügavaimast orelitoonist kuni kõrgeimate pikoloflöödi toonideni ja veel kõrgeemalegi. Ühe elektrimuusika-instrumentiga võime

me saavutada viiuli, tšello, pasuna, flöödi, trummi jne. helisid, peale selle aga imiteerida ka laulu, sireenide huikamist, lennuki põrinat, loomade mõirgamist jne. Seejuures, nagu juba tähendatud, jääb mängimisviis kogu aeg samaks.

Elektrimuusika-instrumentidest, mis seesuguseid helikombinatsioone võimaldavad, on tuntumad traatoonium, hellertsioon ja tereemin. Teise kategooria moodustavad neo-bechstein-klavier, vierling-klavier, -tšello ja -viiul, förster-klavikord j. t.

Hiljuti seltsis senistele elektrimuusika-instrumentide ins. Winckelmanni leiutatud jovifon. Selles instrumentis muudetakse väikese elektrilambi valgus, mis langeb fotorakukesele, alul elektrilisteks ja siis akustilisteks võnkumisteks. Ühe sõnaga — tehakse valgusega muusikat. Selleks tarvitseb ainult hoida käes tavalist elektri taskulampi ja seda lähendada fotorakukesele või sellest eemaldada. Võib aga ka fotorakukese hoida ühes ja lambi teises käes, kusjuures me saame niiütelda valgus-löötspilli. Kogu aparaat omab väga lihtsa konstruktsiooni, nõnda et tema võib ehitada igaüks, kes oskab pisutki käsitada tange ja kruvikeerajat. Jovifoni-seade võib nagu grammofoni-kõlariki lülitada iga raadiovastuvõtja külge. Ka mängimine ise on üsna lihtne.

Avaldame vahest asjahuvilistele hiljem jovifoni isehituskirjelduse.

UUE SAATJA ASUKOHT SELGITAMISEL

Riigi Ringhäälingu poolt Paide, Türi ja Põltsamaa ümbruskonnas toimetatud mõõtmistöödega jõuti lõpule. Praegu on mõõtmismaterjalid läbitöötamisel, mis nõuab aega umbes paar nädalat. Kui tarvilised kokkuvõtted tehtud, selgub, millises rajoonis saatetingimused on kõige paremad. Nagu aga juba esialgsed andmed näitavad, on kuuldavus nii Paide, Türi kui Põltsamaa ümbruskonnas parem kui Tallinnas, nõnda et saatja üleviimine siit on üsna tõenäoline.

Loodame „Raadio“ järgmises numbris võivat avaldada üksikasjalise ülevaate mõõtmistööde käigust ja tulemustest.

HIINA TSENSUUR

Hiina valitsus avaldas määruse, mis keelab vandumise, tondijuttude jutustamise ja halbade tegude kirjeldamise ringhäälingus.

2200 KM RINGHÄÄLINGUKAABLIT

Norras on tema maa-ala pikkus ringhäälingule suureks raskuseks. Selle tõttu on tulnud ehitada mitte ükski väga palju saatjaid, vaid nende ühendamiseks Oslo keskkohaga tõmmata ka määratu pikk kaabel. Alul püüti ühendust pidada telefonijuhtmete abil, kuid kuna need talvepakases ja Atlandi tormides liig sagedasti katkesid, asuti enam kui kaks aastat tagasi tõmbama erilist ringhäälingukaablit, millega nüüd on jõutud lõpule. Ringhäälingukaabel on tervelt 2200 km pikk.

KAUGENÄGEMINE IGAS KINOS

Inglise Baird-Television-Corporationi tehniline direktor kpt. West seletas kinoomanike koosolekul Cardiffis, et Londoni kinod hakkavad juba selle aasta lõpul korraldama kaugenägemise-ülekandeid ning avaldas veendumust, et kahe aasta pärast pole Londonis enam ühtki kino ilma kaugemnägemiseta.

Tellimishind:

12 kuud Kr. 4.50
6 " " 2.40
3 " " 1.20
1 " " —.40

RAADIO

ÜLERIIKLIKU EESTI RAADIOÜHINGU HAALEKANDJA

Toimetus ja talitus: Tallinn, Narva mnt. 27. Telefon 425-40.

Üksiknumber
10 senti

Tellimisi võtavad
vastu kõik posti-
asutised ja talitus
Ilmub
kord nädalas

Täielik Euroopa ringhäälingute saatekava 18. — 31. augustini 1935. a.

Nr. 223 (28)

16. augustil 1935

V aastakäik

Balti ringhäälingute kongress

F. Olbrei

Ajanäitaja osutid liginevad üheksandamale tunnile, kui lennujaama juhataja Lasnamäel teeb korralduse astuda Derulufti hiiglalinnu ruumikasse kehasse.

Veidi nagu kahjatsust kihvatab läbi, et miks ma ikka parem ei sõitnud eile õhtul raudteega, pärast aga jään hiljaks! Sõidukava järele peaks lennuk väljuma Tallinnast kell 9.05 ja saabuma Riiga kell 10.40 — ja juba kell 11.00 algab kongress — oleks nagu tsipake piinlik hilineda, sest teatati, et kongressi saab avama teedeminister härra Einbergs isiklikult ja mul polnud täit kindlust, kas teine Eesti esindaja — onu Moor sai hakkama oma passidega-piltidega ning jõudis Riiani välja. Ajasime teda nädalapäevad asjatult taga mööda kodumaad, kus ta puhkusel olles otsis endale kõige vaiksemat ja varjulikku nurka.

Alles kongressi eelõhtul teatas kokkunud hääli telefonis, et kongressikutse olla viimaks ta Valgast üles leidnud ja nüüd polevat ta passil pilti ning pükste viigid olla päris keerduks.

Sarnaseid muremõtteid mõlgutades valisin endale istme 14 kaasreisijaga täidetud kabiinis, kus minu tähelepanu paelusid kaks jaapani noorpaari, kes idamaalise flegmaga silmitsesid ümbritsevat seltskonda, vesteldes omavahel kõrvus kummaliselt helisevate sõnadega.

Täpselt kell 9 — seega 5 minutit enne sõidukavas märgitud aega — tõmbus tuulehobu paigast ja pool hiigelkaart Ülemiste kohal keerates jättis seljataha tselluloosi tehase suitsevad korstnad.

Olen juba kunagi varem kirjeldanud lennumuljeid Tallinna—Riia teelt, ja seepärast ei paku nende kordamine vast suuremat huvi — hoopis tähtsam oli see, et täpselt kell 10.10 maandus lennuk Riia aerodroomil — nagu oleks hiigellind aimanud minu salajasi muresid ja tõtanud erilisel.

Ainult üks tund ja kümme minutit lendu Tallinnast Riiga, vahemaal, mida „Balti ekspress“ suudab katta 8½ tunniga!

Ei saa eitada ka suurim skeptik, et 20. sajandil kipub ruum kitsaks ja aeg lühikeseks jääma.

Juba eemalt paistavad silma Riia ringhäälinguhoone välimuses ettevõtetud pidulikud muudatused: Leedu, Läti ja Eesti lipud hoone katusel sissekäigu kohal ja loorberipõõsad ukse kõrval ning trepikojas.

Saabusin kohale isegi minutit 10 enne kongressi ametlikku algust.

Balti ringhäälingute kongressi vajadusest oli varemalt sageli kõneldud üksikute ringhäälingutegelaste omavahelisel kohtamisel, nüüd võttis algatuse selles küsimuses enda peale Läti ja kutsus 6. ja 7. augustiks Riiga Leedu ja Eesti ringhäälingu esindajad — kummagist riigist 2 — üks tehniliselt, teine saatekava alalt.

Riia ringhäälingu suur stuudio oli selleks puhuks pidulikult dekoreeritud. Orkestripodiumil asus ringhäälingu 40-meheline orkester, selle kohal asuv rõdu oli üleni maitsekalt dekoreeritud kolme rahvusvärvi lipuriietega ja keskel rohelise kaleviga kaetud laual asusid kolm vaasi punaste ja valgete (Läti rahvusvärvid!) roosidega — iga vaas oli varustatud ühe rahvusvärviliste lintidekimbuaga — keskel asus Läti, vasakul Leedu ja paremal Eesti oma. Saali oli kogunud arvurikas pere külalisi ja Läti ringhäälingu tegelasi, eesotsas Läti teedeministri Einbergiga, Leedu saadiku min. J. Viileišiga ja Eesti saadiku V. Kruusiga, peale selle Läti välisministeeriumi ja teedeministeeriumi kõrgemaid ametnikke.

Kongressi avas Läti Ringhäälingu direktor hr. A. Smilga, andes sõna minister Einbergsile, kes pikemas prantsuskeelses tervituses kriipsutas alla avatud kongressi tähtsust Balti riikide kultuurilise koostöö huvides ja tervitas soojade sõnadega saabunud naaberriikide ja liitlaste esindajaid.

Ministri kõnele vastasid lühidalt, tänades lahke vastuvõtu eest ja omakorda rõhutades kongressi suurt tähtsust, Eesti ja Leedu ringhäälingute esindajad.

Lühikese orkestrikontserdi järele Läti heliloojate töödest lõppes kongressi pidulik osa ja külaliste lahkudes jäid kongressilaua taha tööle: Läti poolt Ringhäälingu direktor A. Smilga, kes valiti ka kongressi juhatajaks, dr. R. Valters, ringhäälingu tehniline juhataja, Leedu poolt: Ringhäälingu direktor J. Bieljunas ja Kaunase ringhäälingu jama juhataja ins. A. Stankievicius. Eesti poolt olid kohal nende ridade kirjutaja ning F. Moor.

Tehniliste abijõududena kongressil toimis sekretärina ins. Martinson Läti postivalitsusest.

Esimesel seansil viibis ka Läti välisministeeriumi pressibüroo juhataja A. Screber.

V a s e m a l : Riia ringhäälingusaatja ning saatehoone Aspasia bulvari ääres. P a r e m a l : Kongressist osavõtjad väljumas Vöhrmanni pargist. Vasemalt: F. Moor, dr. R. Valters, ins. H. Resnais, dir. A. Smilga, Läti rh. saatekava korraldaja A. Rosman, ins. A. Stankevicius, dir. J. Beljunas ja ins. A. Martinson.

Kongressi töö kestis ametlikult kuni 7. augusti õhtuni haruldaselt üksmeelses ja kooskõlalises õhkkonnas.

Harutati esmakordselt läbi pikk rida päevakorda ülesvõetud küsimusi kõige mitmekesisemalt aladelt ja lahkuti kindla veendumusega, et see esimene kongress ei või jääda viimaseks, vaid saab olema kindlaks tulevase koostöö aluskiviks.

Ei saa kuidagi jätta tunnustamata seda erakorralist külalislahkust, millega Läti Ringhäälingu ja postivalitsuse tegelased, eesotsas postivalitsuse direktori ins. H. Resnaisiga, üllatasid omi külalisi. Pea iga kongressi tööst vaba tund sai ära kasutatud ekskursioonideks kohtadesse ja asutistesse, missugused võivad pakkuda huvi külalistele.

Sellega on ka vist seletatav asiolu, et kongressi mitteametlik kestvus venis päeva võrra pikemaks, sest alles 8. augusti õhtul jõuti lõpule protokollid redigeerimisega, milline suur töö lasus insener Martinsoni õlgadel.

Kongressil kanti ette paar referaati, mis andsid tunnustust põhjalikust ettevalmistustööst kongressi ettevalmistamisel. Postivalitsuse insener A. Langins andis omas referaadis põhjaliku ülevaate ringhäälingu ülekannete jaoks kõlbulikest telefoniiniidest Balti maade piirides, nende omadusist ja iseäraldusist. Ins. A. Martinson omas referaadis andis sisuka ülevaate rahvusvahelise raadioliidu tööst ja eriti selle viimasest üldkoosolekute seeriast Varssavis, kus viibis refereerija Läti Ringhäälingu esindajana.

Viimasel ametlikul istungil Leedu Ringhäälingu direktor J. Bieljunas tegi ettepaneku järgmise Balti riikide kongressi kokkukutsumiseks 1936. aasta maikuu Kaunases, missugune esitis kongressi liikmete poolt võeti tänuga teatavaks.

Kongressil harutati läbi 16 päevakorra punkti kõige mitmekesisematest ringhäälingute tegevusse puutuvaist küsimusist ja lõppkokkuvõtteks võeti vastu järgmised otsused, missugused kuuluvad loomulikult veel vastavate ringhäälingute nõukogude ratifitseerimisele.

Leides, et õhuliinid-ühendusjuhtmed Balti riikide vahel ringhäälingu ülekannete vajadusele ei vasta loomulikult sel määral, kui seda võiks nõuda Lääne-Euroopas ja Ameerikas eranditult kasutada-

vail kaabeljuhtmeilt, kuid et siiski pole ülepääsematuid tehnilisi raskusi ülekannete teostamiseks, eriti siis, kui iga maa postivalitsused püüavad olemasolevate juhtmete juures teostada mõningaid ümbertegemisi liinide väärtuse tõstmiseks. Soovitati kohe alata eelkatsetega ja mõõtmisiga ning kontrolliülekannetega üksikute pealinnade stuudio- te vahel, kontrollides ülekannete kvaliteeti ning ülekannete tehnikat esialgu ainult valjuhääldajail, ilma saatejaama translatsioonita.

Suurimaks takistuseks kõigile sellelaadilistele ülekannetele on loomulikult kõrged liinide kasutamise tariifid. Otsustati sellepärast nõutada ringhäälingu ülekannete jaoks Balti riikides odavat ühtlustariifi, nii et liinide kasutamishind oleks võrdne vahemaa pikkuse peale vaatamata Riia—Tallinn ja Riia—Kaunas vahel. Läti postivalitsus lubas võtta enda peale algatuse selles küsimuses, esinedes ettepanekuga Eesti ja Leedu postivalitsusile võtta nende ülekannete tariifide aluseks sisemaaliste ringhäälingu ülekannete tariifid, missugused on peagu ühesugused kõigis kolmes riigis.

Saatekavade suhtes leiti vajalikuks, et kõigi liiduriikide rahvuslikud (iseseisvuse pühitsemise) pidustused leiaksid ülekandmist pühitsejast riigist naaberriikesse raadio kaudu. Kohapeal organiseeritavad pidustused tuleksid tulevikus organiseerida selliselt, et nende pidustuste kavadest saaks raadio kaudu levitatud kõik kõned ja tervitused, aktuse kontsertosa aga levitatakse vahetult sellest riigist, mille aastapäeva pühitsetakse. See väga huvitav otsus nõuab loomulikult täpset aegade kooskõlastamist kohaliku aktuse osade ja üleantava kontsertosa vahel, mis aga siiski ei peaks tekitama ülepääsematuid raskusi.

Omavaheliste saatekavade vahetust naaberriikide vahel otsustati teha reeglipäraseks, esimese sarnase kontserdi sümfoonilisest muusikast koosneva kavaga annab Läti ringhääling 4. oktoobril k. a. Lääne-Euroopa kontsertide levitamisel Balti riikide saatejaamade kaudu otsustadi jagada ülekandmisega seotud kulud ühiselt kolme riigi vahel. Kuni senini oli sarnaste ülekannete teostamine kalliste liiniüüride tõttu päris võimatu teostada.

Euroopa jaoks otsustati korraldada n. n. Balti riikide kontserte. Sel puhul oleks kõigi kolme riigi

studiod omavahelises ühenduses juhtmetega (nagu meil näit. alaliselt Tallinn ja Tartu), kusjuures iga osa kontserdist antaks ise stuudiost.

Kunstnike vahetamise asjus seati üles kindel „kontingent“, edaspidi lubatakse esineda võõraid kunstnikke ainult oma maa ringhäälingu soovitusel alusel. Ühtlasi määrati kindlaks ka ühtlased esinemistasu tariifid.

Lõpuks otsustati maailmakuulsuste esinemisi stuudiootes teostada ühiselt kulude ühtlase jaotamisega osavõtivate stuudiote vahel.

Orkestrimaterjali, nootide ja grammofoniplaatide vahetamine loeti väga tarvilikuks ja otsustati hakata seda teostama kõige lähemal ajal, sest rahvusliku muusika pääsemine võõrastesse maadesse on tavaliselt väga takistatud, kuna need eksisteerivad peamiselt ainult käsikirjalises eksemplares.

Autorikaitse küsimus oli kongressil pikemat aega kõne all, kuid et autorikaitse seadused ja ka sisemised ning välised tingimused selles küsimuses on praegu kõigis riigis üksteisest tugevasti lahkuminevad, sõltuvuses muuseas ka sellest, mis-suguses vahekorras seisab riik Berni konventsiooniga, siis otsustati selle küsimuse edasilükkamine ühe järgmise kongressini.

HUVITAVAD SEISUKOHTI RINGHÄÄLINGUMUUSIKA SUHTES

Florentsi muusikapidu puhul peeti seal ka euroopa ringhäälinguseltside muusikaesindajate kongress.

Kõik kongressiliikmed olid arvamusel, et üks ringhäälingu kõige tähtsamad moraalised ja sotsiaalseid kohustusi on oma maa muusikakultuuri tõstmine. Ei tohtivat teha liig suuri järeleandmisi neile, kes nõuavad aina kerget muusikat.

Edasi tõsteti esile rahvalaulu uuestielustamise tähtsus. Selleks tunnustati tarvilikuks rahvalaulude heliplaatidele võtmine või üleskirjutamine neis piirkondades, kus neid veel esineb ehtsal, võltsimatul kujul.

Itaalia ringhäälingu muusikaline juhatus teatas rõõmustavast nähtusest, et Itaalia kuulajad ilmutavad järjest enam huvi tänapäeva muusika vastu.

Kongress fikseeris järgmised seisukohad:

Ringhäälingu muusikajuhid ei peaks end painutama kuulajate maitse alla, vaid selle vastu nende maitset juhtima ja opositsioonist hoolimata viima läbi oma programmi.

Ringhäälingukontserdid stuudiost peavad omama teistsuguse iseloomu, kui kontsertsaalidest ülekantavad. Samä on maksev orkestrite kohta. Saade peab kohe algusest paeluma kuulajate huvi. Stuudiosaadetele pole vaja mingeid avamänge, sissejuhatusi ja muud sarnast, vaid kohe võib alata teose endaga; ühest seegusest teosest jätkub.

Ooperisaade ei tohi kunagi kesta üle 1½ tunni; selleks tuleb oopereid sünteetiliselt lühendada, „radiofoniseerida“.

Kongressil soovitati omapärase meetodina kuulajate huvi kindlakstegemiseks teatava saate vastu sihilikku 10-minutit viivitust selle algusega: telefoniliste protestide arv hilinemise pärast näitavat selgesti huvi saate vastu. Tõsisema muusika saadete juures tunnustati tarvilikeks lühikeste seletuste andmine.

Ringhäälingute omavahelise koostöö süvendamiseks otsustati edaspidi pidada kõige tihedamat kontakti omavahel, informeerides vastastikku üksteist kõigist täiendusist ja uutest algatusist niihästi tehnilisel kui ka saatekava alal.

Otsustati edaspidi avaldada kongressi liikmete riikide saatejaamade saatekavu võimalikult täielikult oma raadioajakirjades.

Ringhäälingu tehnilise personali vastastikune komandeerimine ajutisele staažile naabrite juurde loeti väga tarvilikuks ning otsustati sellega algust teha niipea kui võimalik.

Nagu näha ülaltoodud kokkuvõttest, töötab koostöö kolme naaberriiği ringhäälingute vahel võtta tulevikus hoopis teise kaju. Kui siiani tegutses igaüks omaette, ajades ise vagusid tundmatusse tööpõldu, siis saavad tulevikus kõigi kogemused ühiseks päraldiseks Balti riikide kultuurile — oleme ju seotud üksteisega mitte ainult ühte Euroopa osasse paigutatud maa-alaga, meid seob veel röhkem ühine saatus ja igasugune koostöö, missugune ta ka ei oleks, aitab kaasa kõigi kolme maa tugevnemiseks ning tasandab teed vastastikusele arusaamisele.

POOLAKATE PÜHAPÄEVASOOVID

Poola ametlik ringhäälinguleht avaldas oma lugejale üleskutse koostada ideaalne ringhäälingu pühapäeva-saatekava.

Lugejate poolt tehtud ettepanekutes tõstetakse esiplaanile järgmised soovid:

Saatekava alaku pühapäeval tingimata varem kui praegu, sest kuigi pühapäeviti armastatakse kauem puhata, ärgatakse harjumuse järele siiski enam-vähem harilikul ajal ning soovitakse siis midagi kuulata. Muuseas soovivad põllumehed ka neile määratud põllumajandusliikete ettekandeid kuulata varahommikul, enne kirikusse minekut, sest neil on siis kõige enam aega neid kuulata ja — ainet kiriku juures kohatavatele naabritele jutustamiseks.

Valdav enamuse lehele kirjutajaist on pühapäevapära-stlõunati kammer- ja sümfooniamuusika vastu, eelistades sellele sõjaväemuusikat, rahvamuusikariistu ja soovikontserte.

Sõnalisel osas soovitatakse kuuldemängude ja proosa- ning luule-lugemistundide osa pikendamist. Kõige enam nõutakse pühapäeviti lõbusaid ettekandeid.

HEA, ODAV JA MODNE!

Üks rootsi ajakiri teatab huvitavast valjuhääldajaseadmest, mis on hiljuti võetud tarvitusele ühes Stokholmi krematooriumis. Nimelt leiti, et põletamistseremoonia juures oleks soovitav helistada kirikukelli. Kuid kellade ostmise ja vastava torni ehitamine käis krematooriumi juhatusel üle jõu. Siis meeletus ühele juhatustliikmele, et ta oli kuski näitusel kuulnud häälevõimendusseadmest. Nii tuldigi mõttele ühe Stokholmi kiriku ilusamakõlalise kella heli võtta plaadile ja seda põletamise juures kanda ette helivõimendusseadme abil.

Sel teel loodetakse ka väiksemaid ja vaesemaid kogudusi varustada hea ja odava kellamänguga.

Euroopa saatjate saatekavad

18.—24. augustini 1935

Saatja järele on märgitud esimesena lainepikkus m, teisena sagedus kHz ja kolmandana võimsus kW

Pühapäev 18. aug.

Tallinn 410,4 / 731 / 20
Tartu 579,2 / 512 / 0,5

Tallinn-Lasnamäe ja Tartu

8.30 äratusmäng
8.35 võimlemine
9.05 hommikukontsert heliplaadidelt
10.00 jumalateenistus Jaani kirikust Teemistuse peab õp. H. Kubu. Lõpuks heliplaate

Tartu

10.00 jumalateenistus Peetri kirikust
Tallinn-Lasnamäe ja Tartu
12.30 agr. E. Ruubel: Tapaloomade ühistegelisest turustamisest
13.00 põllumajanduslikke teateid
13.10 lõunane kontsert heliplaadidelt Rosini: Avam. „Tancred“ — ooperi orkester. A. Kapp: Kütkes — B. Hansen, bass. Retschkunov; Meri — B. Hansen, bass. Fantaasia Chopini helindeist — 2 klaverit ja orkester. Sarasaate: Mustlasviise — Edith Lorandi orkester. Stolz: Sa mu elukuningaks pead saama — A. Sälik. Hahn: Minu laul on lenda — A. Sälik, tenor. Edward: Pop. „Valsside pärl — Viini Boheem-ork. Robrecht: Pop. „Kontrastid“ — Marek Weberi ork.

Tallinn-Lasnamäe

19.00 heliplaate ja reklaami
Tallinn-Lasnamäe ja Tartu
19.15 päevauudised
19.30 Fritz Weebel ja Konstantin Paulson esitavad moodsaid klaveripalu. Coslov: fokstrott „Coctail for two“. — Hardmann: fokstrott „Congratulate me“. Bixio: valss „Kõnele mulle armastusest, Mariu!“ Donaldsen: fokstrott „You're driving me crazy“. Arndt: fokstrott „Nola“. Estvillia: tango „La Plata ööd“. Friml: fokstrott „Indian love call“. Hill: fokstrott „Vana vakk“.
20.00 lugemistund. Esineb Sergius Lipp
20.30 Riigi ringhäälingu orkestri kontsert. Juh. Fr. Nikolai. Benoit: Avam. „Maria Stuart“. Translateur: valss „Prima-balleriin“. Rektenwald: ööbiku teavit. Zeller: pop. op. „Mäekaevajad“.
21.00 ajanäitaja öiendus
21.01 ilmateade Tartust
21.05 orkestrikontserdi järg. Ziehrer: Lil- lede polka. Suppé: avam. „Röövlite vemp“. Skasola: Omaka internetso. Rhode: Keler-Bela pärlid
21.45 vana tantsumuusikat helipl.
22.20 moodsat tantsumuusikat helipl.

Lahti 1807,2 / 166 / 40
Helsingi 335,2 / 895 / 10

Soome keeles

10.00 jumalateenistus
11.45 päevauudised
12.00 duett A. Holmqvist ja R. Ryyänen. Beethoven: Leonore ja Florestani duett oop. „Fidelio“. Weber: duett oop. „Euryanthe“. Grabert: Laul. Mendelssohn: Suleika ja Hatem
12.25 veste ★ 12.55 ilmateade, aeg
13.00 rootsikeelne jumalateenistus
14.30—16.00 teateid põhjamaade ujumis- võistlustest, Ülekanne Oslost
17.00 kontsert heliplaadidelt. Grieg: pidu- mars „Sigurd Jorsalfarist“. Dvorak- Kreisler: Slaavi tants nr. 2. Schumann: Ränduri laul. R. Strauss: valss oop. „Roosikavalier“. Valverde: Clavelitas. Ponce: Estrellita. Brahms: Ungari tants nr. 5. — Soome muusika. — Tantsumuusika
17.55 kõne
18.15 ringhäälingu orkester. Bizet: „Arie- sienne“, süit nr. 1. Offenbach: Intermez- zo ja barkaroll. Ketelberg: Pärsia tu- rul. Friml: Canzonetta. Gasco: Preludio giocoso
19.00 aeg, ilmateade ★ 19.10 veste
19.30 lugemistund

19.50 tšello (T. de Machula). Bach: Pre- lüüd, saraband, gavott I, II ja gigue süüdist nr. 6, d-duur. Sibelius: Melan- koolia. Cassini: Poem
20.25 reportaaž
20.50 ringhäälingu orkester. Kavas popu- laarne muusika
21.45 viimased teated soome keeles
21.58 ilmateade
22.00 viimased uudised rootsi keeles
22.10 kõne ★ 22.25 spordiveste

Stokholm 426,1 / 704 / 55
Motala 1389 / 216 / 30

10.45—11.45 heliplaadid
12.00—13.45 jumalateenistus
17.00 heliplaadid
18.05 provintsi-eeskava
19.00—20.35 õhtune jumalateenistus
22.05—24.00 orkester. Beck: Süfonia es- duur. Mehul: Süfonia nr. 2. Stephan: Muusika seitsmele keelpillile. Wagner: Siegfriedi idüll. Strawinski: Oktett

Kalundborg 1261 / 238 / 60
Kopenhagen 255,1 / 1176 / 10

17.00 orkester ★ 18.00—19.20 heliplaadid ★
21.00—21.45 operetimuusika. Kavas: Au- dran, Sullivan, Offenbach ja Lehár ★ 22.15 Dvorak: Serenaad e-duur ★ 22.40—23.00 kuulsaid lauljaid helipl. ★ 23.10 orkester. Kavas: Massenet, Tšaikovski, Saint-Saëns, Debussv. Dvorak ★ 24.00—1.30 moodne tantsumuusika

Riia 514,6 / 583 / 15
Madona 271,7 / 1104 / 50

9.00—9.30 puhkpillide orkester
10.00 jumalateenistus
12.00—13.00 heliplaadid
15.10—16.30 Mascagni ooper „Cavalleria rusticana“ ühes aktis (helipl.)
17.00—18.00 pärastlõuna kontsert Riia ran- nast
18.30—19.00 vanad tantsud ja mängud
19.30—20.00 läti laule dopelt kvarteti ettek.
20.03 mustlasmuusika. Martinovski harfi- duo. Martinovski: a) Mustlasrapsoo- dia; b) Mustlase serenaad; *** Mustlaste laulud ja tantsud
20.30—22.30 orkester V. Bierdjajevi juhata. Tšaikovski: Süfonia nr. 4, f-moll, op. 36. — Vaheag (21.00) — Liszt: Klaveri- kontsert es-duur. Ducas: „Nõiaõpilane“, süfoniaalne poem

22.45—24.00 tantsumuusika helipl.
Varssav 1339 / 224 / 120
Kattovice 395,8 / 758 / 12

10.02—10.15 väike orkester. Bece: Marss. Rust: „Violetta“, intermezzo. Mozart: Türgi mars
11.10 ringhäälingu väike orkester
11.30 jumalateenistus
13.00 Krakovi fanfaarid
13.20 ringh. orkester ja St. Nawrocki (kla- ver). Zelenski: avamäng „Tatra“. Naw- rocki: Klaverikontsert Zarebski-Makla- kiewicz: Polonees. Gounod: balletimu- usika oop. „Faust“. Delibes: „Naila“, in- termezzo. Lassen: Pidulik avamäng
15.00—15.57 kenu laule (helipl.)
16.10—16.22 ja 16.35—16.45 heliplaadid
18.00—19.00 orkester. Lincke: Komöödia avamäng. Eilenberg: „Mängiv mustla- ne“, karakterpala. Warren: The boul eware broken dreams (Gigolette). Berg: „Kathleen“, valss-intermezzo. Petras: „Tirool“, tants ja laule. Kaper-Jurman: Tango. Kempner: Tšardas. *** Rumba. *** Pasodoble
19.15—19.30 operetimuusika helipl.
20.25—20.50 Grieg: Ballaad op. 24 (helipl.)
21.00—21.45 ringhäälingu orkester
22.00—22.30 Mendelssohn: Viulukontsert (J. Szigetti ettek. helipl.)
22.30—23.00 lõbus sega-eeskava
23.20—24.00 meriväe-orkester. Pawlowski: Fanfaarid. Saint-Saëns: tants ooperist „Henri VIII“. Delibes: Valse lente ja pizzicato balletist „Sylvia“. Mydleton:

Cake-walk. Sledzinski: Popurrii legio- näride lauludest. Namyslowski: Masur- ka lauludega
0.05 tantsumuusika helipl.

Königswusterhausen 1571 / 191 / 60

7.00—9.00 Hamburgi sadamakontsert
11.00 rahvamuusika. Orkester, koorid ja solistid
13.00—15.00 rahvamuusika
15.30 laste muusikalised ettekanded
16.00 pärastlõunakontsert
18.00—20.00 orkester ja koorid. Kruppi tööliste ettekanded
20.30 sporditeated
21.10—23.00 ja 24.00 lõbus muusikaline eeskava
1.00—1.55 tantsumuusika

Berlin-Tegel 356,7 / 841 / 100

7.30—9.00 Hamburgi sadamakontsert
17.00 ülekanded spordivõistlustelt
19.00 vt. Königswusterhausen
20.00—20.45 muusika. Mozart: Sonaat kla- verile ja viiulile a-duur. — Laulud soprani ettekandes. — Grieg: Sonaat klave- rile ja viiulile e-moll, op. 45

21.00—23.00 ooperimuusika. Orkester ja so- listid: sopran, bariton, bass, I. Beetho- ven: „Fidelio“; a) avamäng; b) Pizar- ro aria; c) Pizarro-Rocco duett. Wagne- r: avamäng „Haldjad“. Wagner: Hollandlase-Senta duett oop. „Lendav hollandlane“. Pfitzner: avam. „Kät- chen von Heilbronn“. Pfitzner: Dietrichi jutustus oop. „Vaene Heinrich“. Pfitz- ner: III akti avamäng Ibseni draamale „Pidu Solhaugenis“. II. Verdi ooperi- muusika. Avamäng „Maskiball“. III akti eelmäng, Amelia ja René ariadi ooperist „Maskiball“. Avamäng „Legnano la- hing“. Fiesco aria oop. „Simone Bocca- negra“. Avamäng „Saatus võim“. Leonore aria oop. „Saatus võim“. Aida-Amonaso duett oop. „Aida“. Ava- mäng „Aida“

23.30 tantsumuusika
1.00—2.00 ajaviitemuusika

Breslau 315,8 / 959 / 100

6.00 rahvamuusika
7.00—9.00 Hamburgi sadamakontsert
9.10—9.50 rahvamuusika
17.00—19.00 orkester. Kavas: Künnecke, Tšaikovski, Mascagni, Bizet, Ziehrer, Strauss jt.
20.30 vt. Königswusterhausen
21.00—23.00 vt. Berlin
23.30—1.00 tantsumuusika

Hamburg 331,9 / 904 / 100

7.00—9.00 sadamakont. aurikult „Ham- burg“
17.00 pärastlõunakontsert
18.00—20.00 vt. Königswusterhausen
21.00 kuuldemäng
21.30—23.00 orkester ja bass. Flotov: ava- mäng oop. „Martha“. Joh. Strauss: „Ar- mastuslaulud“, valss. Auber: tarantell oop. „Portici tumm“. Mozart: aria oop. „Figaro pulm“. Lortzing: aria ooperist „Relvasepp“. Lortzing: tants ooperist „Tsaar ja puusepp“. Ziehrer: popurri „Strauss — Millöcker — Suppé“. Lort- zing: aria oop. „Relvasepp“. Flotov: aria oop. „Martha“. Bizet: avamäng oop. „Carmen“. Lortzing: balletimuusi- ka oop. „Undine“. Joh. Strauss: „Roos- sid lõunast“, valss

23.20 sporditeated
23.45—1.00 tantsumuusika

Stuttgart (Mühlacker) 522,6/574/100

7.00—9.00 Hamburgi sadamakontsert
16.00—17.00 pärastlõunakontsert
19.45 Iija Livschakoffi orkester
20.20—21.00 laulud
22.00—23.00 ajaviite- ja tantsumuusika
23.30 tantsumuusika
1.00 orkestrikontsert. Tšaikovski: Süm- foonia nr. 4
1.45—3.00 Saksa ringhäälingu heliüle- võtteid

Neljap. 29. aug.

Ivanov: Kaukaasia süit. Svendsen: Pidulik polonees ★ 22.15—22.40 põhjamaine rahvamuusika ★ 23.15 sümfooniakontsert. Nielsen: avam. oop. „Isabella“. Debois: Sümfoonia, op. 15 (esiettekanne) ★ 24.00—1.30 moodne tantsumuusika

Riia 514,6 / 583 / 15
Madona 271,7 / 1104 / 50

6.55 laul
7.35—8.05 heliplaate
12.05 heliplaate
17.30 rahvalik kontsert sõjaväeorkestrilt. Kavas: Meyerbeer, Svensen, Eilenberg, Szarvenka, Tšaikovski, Leoncavallo, Verdi, Offenbach, Millöcker
18.55 läti muusikat sõjaväeorkestrilt. Kavas: Banders, Rhode, Garuta, Suchov, Vigners, Medins, Karls
19.30 Tšaikovski ooper „Padaemand“, ülekanne rahvusoperist. Lõpuks M. Raveli helindeid heliplaatidelt

Varssav 1339 / 224 / 120
Kattovice 395,8 / 758 / 12

7.50—9.20 heliplaadid ja teated
13.00 Krakovi fanfaarid
13.15—14.00 ringhäälingu sümfooniaorkester. Halvorsen: Bojaaride marss. J. Strauss: „Roosid lõunast“, valss. Bizet: Väike süit. Gebhardt: „Laste pidu“, avamäng. Brahms: Ungari tantsud nr. 1 ja 2. Renée: Romans. Ochs: Saksa meloodiaid. Waldteufel: „Prestitissimo“, galopp
14.05—14.30 vokaalmuusika helipl.
16.30—17.00 Bodenski orkester
17.15—17.50 heliplaadid
18.00 kammermuusika. d'Indy: Fantaasia oboele ja klaverile. Markiewicz: Süit flöödile, oboele, bassile ja klaverile. Loillet: Trio flöödile, oboele ja klaverile
18.25—19.00 viiul (Z. Roenser). Chausson: Poem. Vivaldi-Nachez; Adagio. Fiocco: Allegro. Kreisler: Mustlas-capriccio. Schubert: Menuett
19.15—19.30 koorilaul
19.45—20.05 lemmikmeloodiaid helifilmist (heliplaadid)
20.30—20.50 laul (T. Faliszewski). Kavas: Bialostocki, Bajgielman, Wirska ja Billy
21.10—21.45 ajaviitemuusika helipl.
22.00—22.30 Chopini helindeid kontsert. J. Familier-Hapner, a) Polonees cis-moll, op. 26, nr. 1; b) Impromptu as-duur, op. 29; c) Masurka h-moll, op. 33 nr. 4; d) Prelüüd fis-moll, op. 28 nr. 8; e) Nokturn fis-moll, op. 5; f) Ballaad as-duur, op. 23
23.10 väike orkester. Blon: „Victoria“, marss. Keler-Bela: Prantsuse komöödia-avamäng. Grünfeld: Serenaad. Gilbert: popurrii op. „Kaasaegne Eeva“. Sgam-batti: Gavott. Waldteufel: „Taevalikud sädemed“, valss. Rozycki: krakovjak balletist „Pan Twardowski“. Lindner: „Maskeraad“, intermezzo. Czibulka: Metsakohin. Jäger: Suvel on kõik ilus. Wolff: „Meie romaan on lõpul“, inglisis-valss. Abraham: slowfox op. „Seiklus Grand-Hotelis“. Kennedy: Tango-fox. Anatol-d'Orange: „Päikese tõus“, slow. Nicholls: „Pompom“, foxtrot

Praha 470,2 / 638 / 120

17.30—18.40 sõjaväeorkester. Kavas: Flegl, Weber, Dvořak, Ganne jt.
18.55—19.10 ja 19.15—19.20 heliplaadid
20.40—21.25 mandolinistide orkester
21.20—21.45 laul
23.30—23.45 heliplaadid

Bukarest 364,5 / 823 / 12

18.00—19.00 ja 19.15—20.00 Petrica Motzoi orkester ★ 20.20—21.00 Verdi ooperimuusika helipl. ★ 21.15 solistid: klaver, laul. Kavas: Negrea, Mozart, Enescu, Bartok jt. ★ 22.05—22.30 orkester. Schubert: katkeid oop. „Rosamunde“. Saint-Saëns: „Phaeton“, sümfooniline poem. Bizet: fantaasia oop. „Carmen“ ★ 22.50—23.15 orkester. Lortzing: avam. oop. „Relva-sepp“. Glinka: Valss. Millöcker: popurrii oop. „Kerjusihöplane“ ★ 23.25 Tšaikovski: „Mozartiana“, süit neljas osas

Moskva Komintern 1714 / 175 / 500
5.25 ja 7.20 helipl. ★ 8.00 konts. ★ 18.30 kontsert. Kavas: Schumann, Rossini, Varlamov jt. ★ 19.15 helipl. ★ 20.30—22.00 rahvuspillide orkester

Tallinn 410,4 / 731 / 20
Tartu 579,2 / 512 / 0,5

Tallinn-RKS ja Tartu

7.00 äratusmäng
7.05 võimlemine
7.20 hommikkontsert heliplaatidelt
8.15—8.30 hommikupalvus (öp. A. Soosaar)

Tallinn-Lasnamäe ja Tartu
19.00 nunik R. Paris: Tartu näitused rahvusliku käsitöö ja tööstuse arendajana

19.15 riigi ringhäälingu orkestri kontsert. Juh. F. Nikolai, Nikolai: avam. „Wind-sori lõbusad naised“. Glinka: Valss-fantaasia. Gillet: Serenade de Pierrot. Leoncavallo: fant. oop. „Zaza“. Dvořak: Slaavi tantsud nr. 2 ja 3. Dohnanyi: Pulmavalss. Kjerulf: Põhja süit

20.30 adv. Mart Nurk: Kõne kodumaa saaduste propagandale
21.00 ajanäitaja-öiendus ja ilmateade
21.05 välismaisi päevauudiseid
21.20 heliplaate
21.40 kodumaisi päevauudiseid
21.55 moodsat tantsumuusikat heliplaatidelt, eestikeelsete refräänidega

Kalundborg 1261 / 238 / 60
Kopenhagen 255,1 / 1176 / 10

16.20—17.45 orkester ★ 21.00—21.45 orkester. Kavas Hartmanni helindeid ★ 22.15 orkester. Kavas: Halvorsen ja Alfvén ★ 22.45—24.15 koorilaul ★ 23.30—0.05 orkester. Lecocq' avam. op. „Girolfé-Girolfa“. Waldteufel: „Siesta“, valss. Delibes: katkeid balletist „Sylvia“. Ganne: Pariisi marss

Riia 514,6 / 583 / 15
Madona 271,7 / 1104 / 50

6.55 läti laul
7.35—8.05 hommikkontsert
12.05 heliplaate
17.10 salongmuusikat
18.30 heliplaate
19.30 P. Jürjansi laule
20.05—22.30 romantiline suure. Kst.: ork. ja N. Vasiljev, tenor. Kavas: Schubert, Massenet, Thomas, Schubert, Tšaikovski, Gounod

22.30 helifilmilaule heliplaatidelt

Varssav 1339 / 224 / 120
Kattovice 395,8 / 758 / 12

7.50—9.20 heliplaadid ja teated
13.00 Krakovi fanfaarid
13.15—14.00 heliplaadid
14.05—14.30 klaver. Debussy: Veepeegeldused. Liszt: Oja kaldal. Schubert-Liszt: Ma laulan vee ääres. Ravel: Vesihaldjas. Ravel: Lainte mäng
16.30—17.00 Nina Manska kammerorkester. Tessarini: Tantsusüit. Gretry: Roundeley. Haydn: a) Menuett torupillil; b) Härjamenueett. Chapron: Rondo. Glück: Pastoraal ja gavott
17.15 laul (A. Szleminka — helipl.)
17.30—17.50 Brahms: Sonaat e-moll tsellole ja klaverile

18.00—19.00 ringh. ork. ja J. Korolkiewicz (bariton). Auber: avam. oop. „Fra Diavolo“. Paderewski: Fantastiline krakovjak. Moniuszko-Cielewicz: Ketraja. — Laulud. — Delibes: „Sylvia“, balletisüit. — Laul. — Moniuszko: masurka oop. „Kummitav loss“. Mendelssohn: Pulmamars

19.15—19.30 koorilaul
19.45—20.05 ajaviitemuusika helipl.
21.10—21.45 väike orkester ja J. Kay-Kuczynska (laul). Nicholls: Marss-fox. Kahn-Scherzinger: valss helifilmist „Armastuse õõ“. — 3 laulu. — Robin-Reinger: Slow. — 3 laulu. — Schnitseder: Tango-fox. Fischer: Fox

22.00—22.30 Mlynarski: II viiulikontsert. M. Fliederbaum ringh. sümfooniaorkestri saatel
23.10 väike orkester. Keler-Bela: Ungari komöödia-avamäng. Jacobi: valss op. „Tütarlaste turg“. Krüger: „Marianne“, foxtrot. Stolz: popurrii op. „Kui õitsevad kannikesed“. Dubin-Warren: slowfox helifilmist „Kullakaevajad“. Abraham: tango op. „Seiklus Grand-Hotelis“. Raraf-Simon: Slow. Kirston-Melbert: Tiroomi valss. Pola-Vienna: Foxtrot. Hugh: Slowfox. Vorbond: Tango. Brodsky: valss helifilmist „Väike ema“.

Stocconi: „Mosca Bianca“, fox. d'Orange: „Hispaanias“, pasodoble

Praha 470,2 / 638 / 120

17.30—18.40 orkester. Kavas: Dvořak, Smetana, Křička, Piskaček, Nedbal, Komzak jt.
18.45—18.50 ja 19.00—19.10 heliplaadid
20.25—21.00 orkester. Kavas: Hruby, Strauss, Sebestik, Smatek ja Ridky
21.15—21.55 jazzorkester
22.15 ülekanne Viinist
22.45—23.15 orkester. Tšehhi muusika
23.35—24.00 salongork. švantsner: Kindral Vobratilek. Lehar: Giuditta. Bayer: Kadettide paraad. Miretti: Serenaad. Vratil: Marss

Bukarest 364,5 / 823 / 12

18.00—19.00 ja 19.15—20.00 väike orkester ★ 20.20 kuulsad lauljad helipl. ★ 20.45—21.00 klaver ★ 21.15 Pucini oop. „La Bohème“, helipl. ★ 24.00—1.00 rumeenia rahvusmuusika. Petrica Motzoi orkester

Moskva Komintern 1714 / 175 / 500
5.25 ja 7.20 helipl. ★ 8.00 konts. ★ 18.30 Verdi ooper „Rigoletto“, heliplaatidelt

Reedel 30. aug.

Tallinn 410,4 / 731 / 20
Tartu 579,2 / 512 / 0,5

Tallinn-RKS ja Tartu

7.00 äratusmäng
7.05 võimlemine
7.20 hommikkontsert heliplaatidelt
8.15—8.30 hommikupalvus (öp. R. Uhe)

Tallinn-Lasnamäe ja Tartu

13.00 Tartu Eesti Põllumeeste Seltsi näituse avamistalitus. 1. Avakõne — EPST esimees prof. Saral. 2. Riigivanem K. Pät si kõne. 3. Hümn. 4. Tervitused. 5. Lõpusõna — EPST abiesimees J. Brandt. 6. Ühislaul „Eestimaa mu isamaa“

17.30 kodumaa saaduste propagandale kesk-korralduse kontsert-ühting ülekanne „Vanemuise“ teatrist. Kõnega esineb riigivanem K. Pät

19.30 riigi ringhäälingu orkestri kontsert. Juh. F. Nikolai, Mouton: avam. „Chaperon rouge“. Waldteufel: valss „La Fiancee“. Gillet: Premier avenue. Fresco: süit „Lõunamaistest sfääridest“. Leopold: Krakovjak. Stolz: Sultani unelm. Armandola: süit „Tširkuses“. Kollo: pop. „Kolm vanapiigat“

21.00 ajanäitaja-öiendus ja ilmateade. Taimekaitseteateid

21.10 välismaisi päevauudiseid
21.25 heliplaate
21.40 kodumaisi päevauudiseid

21.55 soovikontsert heliplaatidelt. „Õs Paul Whitemaniga Biltmore is“ — Paul Whitemani ork. Goetze: „Minu rokokonukuke op. „Kuninga paaz“. — Olly Gebauer ja Tibor Halmay. Orth: Kella-kaupluses — New Light sümfooniaork. Goetze: pop. op. „Kuldne Pierrot“ — Ed. Schollwer, W. Ludwig ja orkester

Kalundborg 1261 / 238 / 60
Kopenhagen 255,1 / 1176 / 10

16.00—18.00 orkester ★ 21.10—21.35 klaver. Kavas: Ravel ja Liszt ★ 23.20 vene muusika ★ 23.55—1.30 moodne tantsumuusika

Riia 514,6 / 583 / 15
Madona 271,7 / 1104 / 50

6.55 laul
7.35—8.05 hommikkontsert helipl.
12.05 heliplaate
17.05 salongmuusikat
18.35 kammermuusikat helipl.
19.30 heliplaate

20.05—21.00 läti koorilaul
21.15—22.00 marse ja valsse. Kavas: Mendelssohn, Strauss, Blon, Waldteufel, Sousa, Petras, Lõpuks ooperimuusikat. Adam, Nicolai, Auber, Leoncavallo, Ponchielli

Varssav 1339 / 224 / 120
Kattovice 395,8 / 758 / 12

7.50—9.20 heliplaadid ja teated
13.00 Krakovi fanfaarid
13.15—14.00 sõjaväeorkester
14.05—14.30 saksa muusika helipl.
16.30—17.00 salongmuusika helipl.
17.15—17.35 hispaania ja itaalia laulud. Art: Biccio (bassa). Tosti: Vorrei mo-

rire. Pittaluga: Ninna-Nanna (esiettekanne). Padilla: Prinzessita. de Meglio: La Feta dello scodillo (esiettekanne). Labriola: Voga, voga

18.00 viiul (H. Czaplinski). Tartini: Saatanatriller. Szymanowski: Roxane laul. Zarzycycki: Masurka. Kreisler: Viini capriccio

18.30—19.00 klaver (Ed. Feinsein). Kavas valsid. Weber: Kutsse valsile. Chopin: Vals as-duur, op. 34. Brahms: Vals as-duur. Kreisler-Rachmaninov: Arastuse valud. Strauss-Grünfeld: „Kevad-helid“ vals

19.15—19.30 koorilaul
19.45—20.05 heliplaadid
20.30—20.45 trio. Dvorak: Unelmad (dumki). Klaveritrio op. 90

21.10 klaver (J. Zynski). Kavas tantsu- ja helifilmimuusika
21.35—21.45 laul (St. Witas — helipl.)
22.00—23.00 sümfooniakontsert. Kavas vene muusika. Glinka: avam. oop. „Ruslan ja Ludmilla“. Tšaikovski: „Äike“, sümfooniine poeem. Borodin: Väike-Aasia steppides. Tšaikovski: Miniatüürne marss. Borodin: avamäng oop. „Vürst Igor“. Rimski-Korsakov: Hispaania capriccio

23.10 väike orkester. Landschütz-Schöppe: Kassi pulm. Shirman-Meyers: „Liblikad enne äikest.“ *** Önn pöördub tagasi. *** Veetlevad silmad. Kling: Väike linnuke. Scala: Varblased katusel. Lehar-Blodzinski: a) Vals; b) Laul. O. Strauss: popurril oop. „Valsivõlu“. Philippi: Polka. Fučík: Polka. Bajkowski: Mustlasromans. * * * Mustlasromans. Benatzky: Vals. Heuberger: Vals-intermezzo. Ketelbey: Pärsia turul. Lincke: „Ius kevad“, vals. Lehar: „Eva“, vals. Stolz: Kadettide korteež. Valsside popurril:

Praha 470,2 / 638 / 120
17.30—18.40 orkester. Kavas: Borodin, Tvrđy, Škvor jt.
20.30—23.25 Smetana ooper „Dalibor“ kolmes aktis. Ülekanne Rahvusteatriist
23.30—23.45 heliplaadid

Bukarest 364,5 / 823 / 12
18.00—19.00 ja 19.15—20.00 orkester ★ 20.20 kuni 20.50 sümfooniilised tantsud helipl. ★ 21.15 tsello ★ 21.45—22.00 orkester ★ 22.20 kuni 23.15 orkester ★ 23.25 orkester ★ 24.00 heliplaadid

Moskva Komintern 1714 / 175 / 500
5.25 ja 7.20 helipl. ★ 8.00 konts. ★ 18.30 kontsert. Kavas: Glinka, Werstowski jt.

★ 19.15 helipl. ★ 20.30 kontsert. Kavas: Grieg ja Schumann ★ 21.00—22.00 tantsumuusika

Laup. 31. aug.

Tallinn 410,4 / 731 / 20
Tartu 579,2 / 512 / 0,5
Tallinn-RKS ja Tartu

7.00 äratusmäng
7.05 võimlemine
7.20 hommikkontsert heliplaadidelt
8.15—8.30 hommikupalvus (öp. A. Sternfeldt)

17.30 „Besti Nädala“ piduliku avaaktuse ülekanne Tartu näitusplatsilt. 1. Avasöna — KSPK esimees J. Lill. 2. Avaköne — majandusminister K. Selter. 3. Orkestri ja laulukoori ettekandeid
4. Tervitus. 5. Lõppsöna — KSPK abiesimees R. Treufeldt. Lõpuks heliplaate

19.30 solistidekontsert. Leonid Milk — klaver: Eller; Kellad, Lemba; Menuett. Palmgren: etüüd „Teel“. Rachmaninov: Prelüüd g-moll. Liszt: Ungari rapsodia nr. 11. Greta Milk-Barrot, sopran: Mozart: aaria oop. „Figaro pulm“. Puccini, aaria oop. „Tosca“. Oja: Mets; Aavik: Lume sees. Järnefelt: Pühapäev. Merikanto: Huvasti. Dvorak: Kaks mustlasviisi. Tirindelli: Kevad

20.15 vana tantsumuusikat (R. Salongi trio)
21.00 ajanäitaja-öiendus ja ilmeteade
21.05 välismaisi päevauudiseid
21.20 heliplaate
21.40 kodumaisi päevauudiseid
21.55 tähelepanavat järgneva nädala saatekavas

22.00 moodsat tantsumuusikat „Estonia“ suveaiast (John Pori orkester)

Kalundborg 1261 / 238 / 60
Kopenhagen 255,1 / 1176 / 10
18.00—18.30 helipl. ★ 20.15 Beethoveni oop. „Fidelio“, ülekanne Salzburgi pidumängudelt ★ 21.25—21.50 orkester ★ 22.05—22.30 orkester ★ 22.55—23.15 orkester ★ 23.35 orkester ★ 24.00—1.15 tantsumuusika

Riia 514,6 / 583 / 15
Madona 271,7 / 1104 / 50
6.55 läti laul
7.35 hommikkontsert
12.05 heliplaate
16.00 Puccini oop. „Tosca“

18.30 orelimuus.: Händel, Vienne, Franck, Belier
19.00 E. Darzinsi muusikat heliplaadidelt
20.03 E. Darzinsi laule
21.15 rahvalik kontsert: Dvorak, Mendelssohn, Merikanto, Kreisler, Järnefelt, Pačerevsky. Lõpuks populaarseid meeloodiaid: Petras, Rubach, Schenk
22.50—24.00 tantsumuusikat helipl.

Varssav 1339 / 224 / 120
Kattovice 395,8 / 758 / 12
7.50—9.20 heliplaadid ja teated
13.00 Krakovi fanfaarid
13.15—14.00 heliplaadid
14.05—14.30 ooperifantaasiad helipl.
15.30—16.25 uudis-heliplaadid
17.15 laulud (Edm. Plonski). Kavas: Lipski, Rebiecki, Wielhorski, Rachmaninov jt.
17.35—17.50 rahvalikud poola tantsud. Ch. Hlowiczka (klaver)
18.00—19.00 ringhäälingu orkester. Schreiner: „Duur ja moll“, popurril. Waldteufel: Vals. Suppé: avam. „Önnekütt“. Dvorak: Slaavi antsud. Conradi: Offenbachiana. Tšaikovski: polonees ooperist „Eugen Önegin“
19.15—19.30 koorilaul
19.45—20.05 ajaviitemuusika helipl.
20.30—20.50 laul
21.10—21.45 ringh. orkester. Tšaikovski: Itaalia capriccio. Mendelssohn: katkeid „Suveöö unelmast“
22.30—23.00 ringh. orkester. Mendelssohn: avam. oop. „Hebriidid“. Rachmaninov: Surnutte saar
23.30 väike orkester. Kavas tantsumuus.

Praha 470,2 / 638 / 120
17.30—18.40 laul, klaver
18.45—18.55 ja 19.00—19.10 heliplaadid
20.30—21.00 šrammelorkester
21.15—22.15 orkester; akordeon, laul
22.15—23.15 hollandi muusika
23.30 heliplaadid
23.45—0.30 orkester. Lehar: „Clo-Clo“, fantaasia. Aust: Talupojalaulude popurril. Siegl: Polka. Štepanek: „Komandant Sladek“, marss

Bukarest 364,5 / 823 / 12
18.00—19.00 ja 19.15—20.00 sõjaväeorkester ★ 20.20—21.00 uudis-heliplaadid ★ 21.15—22.30 tantsumuusika ★ 22.50—23.15 ja 23.25 muusika ülekanne restoranist

Moskva Komintern 1714 / 175 / 500
5.25 ja 7.20 helipl. ★ 8.00 konts. ★ 17.30 kontsert ★ 18.30 kontsert ★ 19.15 helipl. ★ 20.30 kontsert ★ 21.00—22.00 teemaatiline kontsert. Kavas: Lalo ja Ducas

SEE ON AGA EDU!

Kölni „lõbusad sellid“ laupäeval Berliinis.

Saksa raadioajakirjad arvavad, et maailmas pole küll ükski korduv saade ringhäälingus saanud nii suure edu osaliseks kui Kölni saatja „lõbus laupäeva-õhtupoolik“, mida viimasel ajal kannavad üle kõik saksa saatjad. Kölni „lõbus laupäeva-õhtupoolik“ oma „kolme lõbusa selliga“ ja laterna magica'ga tõmbavat inimesed saksa raadioajakirjade kiinituse järele sedavõrd vastuvõtjate juurde, et saate ajal tänavail ja kaubamajades jäävat märgatavalt vaiksemaks. Reinimaa linnad korraldavad üksteise võidu erironge Kölni, et inimestel võimaldada isiklikult kaasa elada „lõbusate sellide“ esinemisele. Pääsmed olevat müüdüd ette mitte nädalaiks, vaid kuudeks. Saksa raadionäituse puhul esinevad Kölni „lõbusad sellid“ Rudolf Raucher, Hans Salcher ja Karl Wilhelmi laupäeval, 17. augustil kell 17 Berliinis.

RINGHÄÄLINGUKUULAJAID KOGU MAAILMAS

Nagu Rahvusvaheline Ringhäälinguühing ametlikult teatab, on 1934. aastal kogu maailma ringhäälingukuulajate arv tõusnud 20.000.000 võrra ja on praegusel hetkel umbes 180 miljonit. Kuigi mõned maad ei saa-

nud anda täpseid andmeid, siiski pole see arv sugugi saadud ligikaudse hinnangu järele, vaid iga maa kohta on toimetatud küllalt täpseid uurimisi.

Ameerikas on autoraadio omandanud väga suure tähtsuse. 1934. aasta lõpul oli Ameerikas üksi 1.000.000 autovastuvõtjat.

Ringhäälingukuulajate arv Põhja-Ameerikas ja Euroopas on peaaegu võrdne, nimelt umbes 20,5 miljonit. Euroopa suhtes pole seejuures võetud arvesse Vene ringhäälingukuulajate arvu suurt juurdekasvu viimastel aastatel. Sealne ringhäälingukuulajate arv on kindlasti üle 2,5 miljoni.

Asia seisab teiste maailmajagude seas teisel kohal, mis tuleb kirjutada Jaapani arvele. Seal on igapäevane juurdekasv 7200 kuulajat (6150 vastu eelmisel aastal).

Andmed Lõuna-Ameerika kohta pole küllalt usaldusväärsed. Tšiili pidavat seal 46 protsendiga olema esikohal; Argentinas, Tšiilis ja Brasiilias olevat ümarguselt 800.000 kuulajat.

Austraalias ja Aafrikas näitab huvi ringhäälingu vastu tugevat tõusu ja seal oodatakse lähematel aastatel suurt ringhäälingukuulajate arvu tõusu.

Lõpuks olgu veel nimetatud, et Taanis ja Inglismaal (esimeses iga seitsme elaniku kohta üks vastuvõtja) on küllastuspiir juba peaaegu saavutatud.

Standardvastuvõtja O-V-1

VASTUVÕTJA PRAKILINE KONSTRUKTSIOON

Eelmises „Raadio“ numbris avaldatud skeemi täienduseks avaldan üksikosade suurused:

C₁ ja C₂ — pöörkondensaatorid mahtuvusega 100 cm. Kahjuks ei leidu meie turul häid ja odavaid lühilainepöörkondensaatoreid. Nimetada võiks vahest Inglise „Polar“-tüüpi C kondensaatoreid, mis varustatud peentellimisega ja konstruktsioonilt eeskujulikud. Ainult hind on liig kallis:

C₃ C₄ C₅ — plokk-kondensaatorid 100 cm. C₆ C₉ — 0,5 μF. C₈ — 10.000 cm. C₇ — kuiv elektrolyütplakk 10—25 μF (TCC, Manens).

R₁ — võretakistus 5 meg., R₂ — potentsiomeeter 50.000 oomi. R₃ — 25.000 takistus, mis kannataks vähemalt 3 V koormatust; kuna meie turul puuduvad säärased takistused, tuleb see ise valmistada kordel-takistustraadist. R₄ — madalsageduslambi katoodtakistus — 2000 oomi (Kordel). R₅ — madalsageduslambi võretakistus 0,5 meg. R₆ — küteteeskoha potentsiomeeter 100 oomi. Vastuvõtjat 6 V akkumulaatorist toites langeb nimetatud takistus ära ja keskkoha ühendus lülitatakse maa külge, samuti üks kütteniidi pool. R₇ — audiolambi anoodtakistus 0,2—0,3 meg. R₈ — filtertakistus 10.000 oomi. Kui vastuvõtja anoodvoolu-allikaks on anoodpatari või akkumulaator, mitte võrkanood, võib jätta ära takistuse R₈ ühes plokiga C₉.

KSP — hea lühilaine-paispool. Soovitav oleks kasutada kõrgevärtuslikku paispooli, näiteks inglise Wearite või Coloerni oma.

Lühilainevastuvõtjat ei ole kunagi soovitatav monteerida puust või isoleerainest aluslauale, vaid metallist (kõige parem alumiiniumist) šassiile, mille pealispinna mõõt on 20×20 cm ja allakeeratud servade kõrgus 5 cm. Vastuvõtja töökindluse ja stabiilsuse mõttes on samuti soovitatav kogu valmis vastuvõtja asetada alumiiniumkasti; eriti, kui on tegemist võrkvastuvõtjaga, võivad võrgujuhtmed kapseldamata vastuvõtjast indutseerida võrguürinat, mida teisiti kuidagi ei saa kõrvaldada.

Mõlemad häälestuspöörkondensaatorid ja reaktiivreguleerimise potentsiomeeter on kinnitatud alumiiniumist esiplaadile mõõtudega 20×18 cm. Esiplaadi paksus 2 mm ja šassiileki paksus 1,5 mm.

Tuleb hoolitseda, et potentsiomeetri R₂ võll kui ka kontaktid oleksid hoolsalt isoleeritud nii esiplaadist kui ka šassiist.

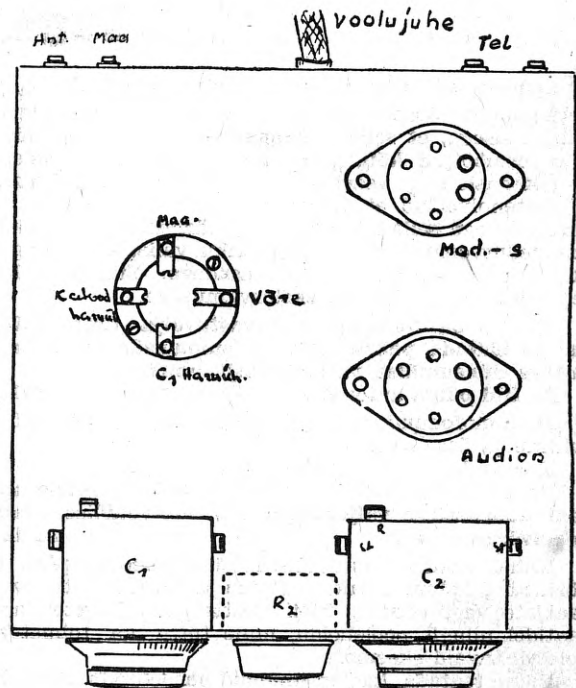
Nagu joonisest 2 näha, asub pooli pesa, milleks on tavaline nelja jalga vanatüübiline pealemonteeritav lambipesa, vasakpoolse pöörkondensaatori kohale. On soovitatav, et pool asetseks nii pöörkondensaatoritest kui ka kasti seintest vähemalt kolm cm eemal. Teiste osade paigutus selgub joonisest. Šassii peale on monteeritud ainult mõlemad pöörkondensaatorid, lambid ja pool, — kõik teised osad asetsevad šassii all.

Šassii tagaküljel asetsevad vasakul kaks puksi antenni ja maahenduse jaoks; keskel auk voolujuhtmete jaoks ja paremal jälle kaks puksi telefonühenduste jaoks. Sellest neljast puksist tule-

vad kolm hästi isoleerida šassiist, kuna neljas, maahenduse puks jääb otseühendusse šassiiga.

Joonisel 3 on näidatud skemaatiliselt poolide valmistamisviisi. Kahjuks pole meie turul saadaval erilisi kõrgekvaliteedilisi lühilainepooli-kehasid, nagu neid välismaal leidub suures valikus. Sellest tingituna võttis autor tarvitusele nimetatud poolikehade isevalmistamiseks viisi, mis võimaldab õige odavalt valmistada küllaldaselt häid poolikehasid. Selleks võetakse vastava läbimõõduga pertinax-toru vastava pikkusega (8 cm või pikem) ja liimitakse, enne liimitavad pinnad karedaks tehes, toru ühe otsa sisse tavaline nelja jalaga läbipõlenud raadiolambi sokkel ehk kand. Kui juhtub, et ei leidu lambisoklit, mis täpselt sobiks torusse, tuleb liimida vahele presspan- või kartongrõngad. Tugevuse suurendamiseks on soovitatav sokkel ja toru kinnitada paari montaažkruviga.

Kõik poolid on mähitud 0,5 mm 2 × siidisolatsiooniga traadist ja poolide üldpikkus on igal juhul 4 cm, kusjuures keerdude vahe suureneb vähema keerdudearvuga pooli puhul. Ainult 1,7 mc pooli mähis on mähitud keerd keeru kõrvale. 3,5 mc pooli keerdude vahe võrdub peaaegu täpselt traadi diameetritele. Pooli valmistamine toimuks siis lihtsalt nii, et mähitakse kaks traati korraga poolile ja arutatakse teine pärast ära. Haruühenduste võtmiseks torgatakse või puuritakse poolikehasse auk, kaabitakse mähiselt vastavalt kohalt isolatsioon ettevaatlikult maha ja joodetakse haruühendus-traat külge.

Joon. 2. Osade paigutus.

Antud poolide ja haruühenduste puhul on amatöörriba laius bandikondensaatoril C₂ umbes 80—100 skaala jaotust, välja arvatud 80 m ribal.

Riba laiust C₂-l on võimalik suurtes piirides muuta, muutes C₂ haruühendust poolil L₁. Viies haruühendust maapoolse pooliotsa poole suurendame riba laiust, vastupidi aga vähendame. On raske täpselt määrata ette saavutatava riba laiust — see töö tuleb teha katseliselt.

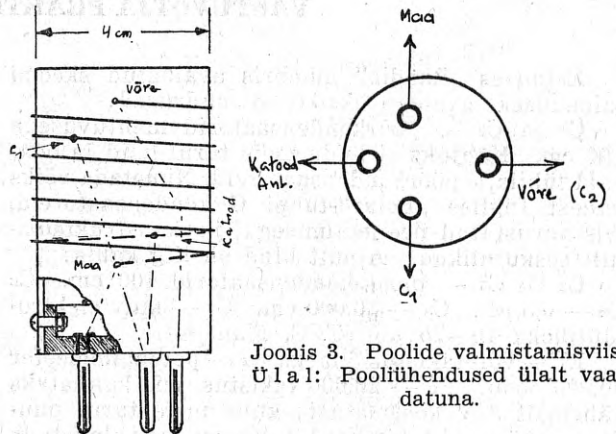
Poolide tabel.

Sageduspiirkond	Poolide andmed		
	L ₁ kogu kerduarv	Katoodi haruüh.	Bandi haruüh. C ₂
1450—3400 Kc (1,7)	54 1/2	3 1/4	29 3/4
3050—7100 " (3,5)	27 1/2	1 1/4	11 3/4
6100—14200 " (7)	13 1/2	3/4	4 1/4
10600—24000 " (14)	7 1/2	1/2	1 1/4
18000—41000 " (28)	3 1/2	1/3	1/2

Numbrid klambrites näitavad, millise amatöörriba jaoks antud pool sobib.

Need oleksid tähtsamad näpunäited käesoleva vastuvõtja ehitamiseks. Nagu juba varem tähendatud, võib anoodvoolu allikaks kasutada nii patareisid kui ka võrkanoodi. Üldiselt on soovitav töötada, kui võimalik, 200-voldilise anoodpingega, kuna Ameerika võrgulampide anoodpinge on nii kõrgena nähtud ette. Tuleb aga hoolitseda, et võrkanoodi filterosa oleks küllaldaselt dimensioneeritud, — muidu on võrgumüra liig tugev. Vastuvõtjat tuleb esimene kord proovida ilma antennita, et teha kindlaks, kas vastuvõtja hakkab võnkuma pehmelt, ilma vileta ja kas kasutatav võrk-

anood on vaba häälestatavast võrguüriinast. On vastuvõtja nii kaugel, võib lülitada külge antenni. Muutub vastuvõtja nüüd ebastabiilseks ega hakka enam võnkuma, sõltub defekt antennist, mida saab parandada antenni paari meetri võrd pikendades või lühendades.

Joonis 3. Poolide valmistamisviis. Ülalt: Pooliühendused ülalt vaadatuna.

Meie oludes, kus isegi suuremates linnades pole üle kolme-nelja amatööri, on säärase vastuvõtja vastuvõtu-tulemused väga head. Tundlikkus on niivõrd suur, et isegi kõige kaugemad amatöörsaatjad, kui tingimused vähegi lubavad, on täiesti rahuldava hääletugevusega kuulda peatelefonides.

Meie lühilainenurga ruum on kahjuks liig piiratud, et anda pikemat ja põhjalikumat aparadi kirjeldust. Tekib seepärast kellelgi „hamil“, kes seda aparati ehitab, mingisuguseid raskusi või arusaamatusi, on autor heameelega nõus andma kirjalikult täiendavat informatsiooni.

Ants Pärjel
ES7C.

Lugeja küsib

Meil Tartus juhtub, et keelatakse raadioaparati-dele maaiühenduse tegemine veevärgi torustiku kaudu, põhjendusega, et sellises ühenduses tekkiv vool söövat ära veevõttjad kõigi hammasrataste ja vedrudega, — pikapeale isegi veevärgi torud. Veeuutus, Tartu.

Antennivoolud ei avalda mingit mõju veevärgi torustikule ega selle osadele. Need äärmiselt nõrgad kõrgesagedusvoolud liiguvad torustiku välispinnal ning ei puutu üldse kokku sisemiste osadega. Siin peab küll tegemist olema äärmise ekstsentrilisusega.

1) Kas on võimalik võrkvastuvõtja tüüp RW2D juurde ehitada pukse grammofonimuusika võimendamiseks dünaamilise valjuhääldaja abil?

2) Kui pikka antenni vajab aparaat? Nr. 19571.

Grammofonipuksid võib lülitada audionlambi võre-juhtme ja šassii vahele.

Normaalne antennipikkus on 30—40 m.

Palun saata vastuvõtja skeem: kahelambiline aparaat dünaamilise valjuhääldajaga 110-voldilise alalisvooluvõrgu jaoks. A. L.

Kahelambiline vastuvõtja madala anoodpingega on nõrk ning kõlbulik vaid kohaliku ja lähemate tugevate saatjate vastuvõtuks. Meil Eestis pole sellistel aparatuuridel mingit poolehoidu, mille tõttu ka toimetusel pole vastavaid skeeme.

Palun teatada, kas on ilmunud pendelumformerite ehituskirjeldus anoodpinge saamiseks? J. T.

Täielist ehituskirjeldust meie teada kuski pole ilmu-

nud. Sellise aparatuuri ehitamine on igatahes seotud suurte tehniliste raskustega.

Minu seni korralikult töötanud võrgutransformaator hakkas järsult streikima; aladajalamp ei hõõgu enam, ühtlasi läheb trafo väga kuumaks. Väliselt ei ole mingisugust muutust näha. E. K.

Selle nähte põhjuseks võib olla lühiühendus aparatuuri skeemi või trafo sees. Arvatavasti on mõnd mähisekeerud omavahel koos.

Trafo arvestus on ilmunud „Raadios“ nr. 203.

Olen kuulnud, et vastuvõtjal ei tohi lülitada voolu välja ega sisse ajal, mil ta töötab; millist mõju see avaldab vastuvõtjale? Ab. nr. 21218.

Voolu võib igal ajal lülitada sisse ja välja.

Kas on ajakirjas „Radio“ ilmunud täpne 200-v. võrgutransformaatorite ehituskirjeldus?

Raadiohaige Narvas.

Transformaatori arvestuskirjeldus on antud „Raadios“ nr. 203. Soovitame aga osta valmis trafo, sest mähkimisel ilma kerimismasinata tekivad kergesti lühiühendused keerude vahel.

Tahaksin endale ehitada uuetüübilist, väikese voolutarvitusega 3-lambilist patareivastuvõtjat. Palun saata montaažplaan. J. O.

Soovitame ehitada neljalambiline aparatuur, mille kirjeldus on avaldatud „Raadios“ nr. 212, 213, 214 ja 215. Kolmelambiline väikese voolutarvitusega aparatuur vastab vaevalt Teie nõuetele.

Arutlusi parimast raadio-vastuvõtjast

Niisama vana kui ringhääling on ka soov parandada vastuvõtja omadusi. Pärast ringhäälingu alg-aastail toimunud tormilist arengut kujunevad tänapäeval välja teatud kindlamakujulisemad sihtjooned ja püütakse saavutada teatud lõppsihti, kuivõrd tehnilisel alal on mõeldav üldse lõppsihi olemasolu. Endastmõistetavalt kerkivad esile ikka ja alati uued soovid ja teatud arenemine kestab edasi kogu aeg.

Kuid juba tänapäeval võib esitada kolm küsimust: kuidas näeb välja parim vastuvõtja, milliseid soove on veel esitada ja kas on neid võimalik täita? Allpool vaatleme neid küsimusi mitmest seisukohast, millised ei esine iseseisvatena, vaid on tihedalt üksteisega seotud. Vaatleme seda probleemi vastuvõtja seisukohalt, oletades, et saatjad on oma arenemises saavutanud lõppsihi ja selles suhtes pole enam võimalik midagi muuta. Vastuvõtjat võib vaadelda siis ideaalsena, kui ta neid omadusi märgatavalt ei muuda.

1. SELEKTIIVSUS.

Seda küsimust on viimastel aastatel käsitatud väga intensiivselt. Kaugevastuvõtu juures olgu selektiivsus kõrge, et üksikuid lähedalasuvaid saatjaid üksteisest eraldada. Riba laius peab seejuures olema nii suur, kui seda vähegi lubab naabersaatjate moonutusvaba vastuvõtt, et väljakiiratud madalsagedusribast läheks võimalikult vähe kaduma. Kohalikvastuvõtu juures võib ja peabki selektiivsus olema väike, s. t. et ribalaius peab olema nii suur, kui saatjast väljastatud riba. Siin pole ju tavaliselt naabersaatja häirimist karta. Kõigest öeldust järeldub, et ribalaius peab olema reguleeritav, nii et igal juhul on võimalik töötada sobivaima ribalaiusega. Kõige kenam oleks muidugi, kui vastuvõtja ribalaius oleks automaatselt reguleeritav. Füüsikaalselt on see igatahes mõeldav. Nii võiks näiteks fading-regulaator tüürida seadeldist, mis tugevate saatjate korral teeb ribalaiuse suureks ja nõrkade juures jällegi väikeseks.

2. TUNDLIKKUS.

Selle küsimuse suhtes on jõutud juba ülearugi kaugele, kuna on ehitatud nii tundlikke vastuvõtjaid, milliseid pole kunagi võimalik täiel määral

ära kasutada. Kuna lampide kahin oma suuruselt asub mõne μV piirkonnas ja teised häired (atmosfäärilised, elektriaparaadid) on tunduvalt tugevamad, siis pole mõtet töötada allpool 20 kuni 50 μV . Veel tundlikumate vastuvõtjate juures muutuvad igasugused häired juba liialt tugevaiks.

3. SUPER VÕI MITTESUPER?

See on kvaliteediküsimus. Küll on aga kuulda sageli arvamisi, et mittesuper-vastuvõtja on parem. See ei ole aga igal juhul sugugi õige. On täiesti majanduslik küsimus, millise tüübiga on võimalik rahuldada ülesseatud tingimusi. Nõuetav selektiivsus on saavutatav kõige paremini superiga, häirete vaba vastuvõtt aga mittesuperiga. On aga täiesti võimalik nõuetavat selektiivsust saavutada mittesuper-ribafilter-vastuvõtjaga, niisama kui superit on võimalik õige dimensioneerimise abil ehitada niisama häirevabaks kui mittesuper-vastuvõtjat. Nagu juba öeldud, on see täiesti majanduslikku laadi küsimus.

4. HELIPUHTUS.

Selle küsimuse juures seatakse üles kõige elavamalt nõudmisi ja avaldatakse arvamisi. Helipuhutuse iseloomustajaks on sagedusriba, lõppvõimsus ja väike mittelineaarsus. Sagedusriba laiuse, kui jätta tähele panemata selektiivsusest tingitud piirid, määrab peaaegjalikult kindlaks valjuhääldaja. Et kohalikvastuvõtu juures ribalaiust 30 kuni 10 000 hertzini väikeste võnkumistega üle kanda, selleks peab tõenäoliselt kasutama kaht valjuhääldajat: üht madalate ja teist kõrgete helide jaoks. Nõudmised lõppvõimsuse suhtes lähevad juba kaunis kaugemale. Nii nõutakse viimasel ajal 15-vatise lõppvõimsuse moonutusvaba ülekannet. Kogu seda võimsust ei kasutata küll mitte ära, kuid väiksema võimsuse juures, milliseiga tavaliselt töötatakse, tuleb esile vähemal määral mittelineaarseid moonutusi.

5. MITTELINEAARSED MOONUTUSED.

Mittelineaarsed moonutused, millised ilmnevad klirisemises ja kombinatsiooniheli tekkimises, on tänapäeva vastuvõtjate kõige valusamaks kohaks.

„Raadio“ jälle igal nädalal!

Meie ajakiri ilmub järgmisest, 30. augusti numbrist alates jälle igal nädalal. Ühenduses sellega hakkame nimetatud numbrist alates avaldama märksa täielisemat ringhäälingu ja a m a d e s a a t e k a v a kui suvekuudel.

„Raadio“ toimetus.

Need moonutused võivad tekkida kolmes isesuguses kohas: 1. kõrgesagedusosas, 2. alaldamise juures ja 3. madalsagedusosas. Kõiki neid moonutusi on võimalik õige dimensioneerimisega hoida küllalt madalal. Kõrgesagedusosas peab hoolitsema selle eest, et töökõverik ka fadingreguleerimise juures üheski punktis ei tüüritaks üle. Edasi tuleb hoolitseda selle eest, et vahesagedus-modulatsioon juures tekiks ainult soovitatavad modulatsioonproduktid. Alaldamise juures kahepoolsete lampidega on võimalik üksikosade õige dimensioneerimisega saavutada seda, et mittelineaarsus kuni kõige kõrgema ette-tuleva modulatsioonkraadini ja terves sageduspiirkonnas küllalt väikeseks jääb. Ka madalsagedusosas on võimalik moonutusi väiksematena hoida kui saatja juures ja ei ole mõtet nendest väärtustest allapoole minna.

6. ERILISED SOOVID.

Saatja automaatne sisselülita-mine. Tundliku ja fadingregulaatoriga varustatud vastuvõtja skaala läbikeeramine pole sugugi lõbu-asi. Nimelt kahe saatja vahemikul, kui pole ühtki kandjat vastuvõturiibal, pääseb kogu võimendus mõjule ja kõik häired tulevad suure hääletugevusega kuuldavale. Ka saatja keeramine üle kül-griba pole mingi nauding. Oleks kena, kui aparaadi häälestamise ajal oleks valjuhääldaja täiesti vait ja alles siis tööle hakkaks, kui saatja asub täpselt vastuvõturiiba keskel. Seda on võimalik saavutada kas mehaaniliselt või veel parem elektriliselt. Tarvitseb vaid teravalt häälestatud võnkeahela abil kandjat välja puhastada ja hiljem, kui on teatud suurus

KOOLI-RINGHÄÄLINGU VÕIDUKÄIK

Kooliringhääling võib kõikjal järjest enam pinda. Soomes on praegu juba üle 2000 kooli varustatud vastuvõtjatega kooliringhäälingu-saadete kuulamiseks. Nimetatud 2000 koolis õpib umbes 85.000 last, kes tänu koolide vastuvõtjatele võivad saada osa kooliringhää-lingu-ettekandeist. Vastuvõtjate muretsemisel on $\frac{2}{3}$ kuldust kandnud koolide ülalpidajad, $\frac{1}{3}$ riik.

Rootsis omavad vastuvõtjad 2000 algkooli. Rootsi algkooli-õpetajate-ühingu keskjuhatuse valitsusele teinud ettepaneku luua eriline asutus, mis põhjalikult selgitaks koolidele kohaste vastuvõtjate küsimust ja selle järel sobitaks raadiotööstusega soodsa kokkuleppe vastuvõtjate muretsemiseks. Ühtlasi palutakse samme astuda selleks, et vastuvõtjate muretsemiseks määrataks valitsuse poolt 25.000 krooni, nagu pani ette raadiokonverents.

Prantsusmaal korraldab Eiffelitorni-saatja suvehooajal korrapäraselt nn. suvevaheaja-kooliringhää-lingut. Hommikul on ettekanded algkooliõpilastele, õh-tul kõrgemate koolide õpilastele. Suvine kooliringhää-ling on mõeldud eeskätt õpilastele, kel on järeleksa-mid; need saavad nii siis ringhäälingu teel nõnda-ütelda maksuta järeleaitamistunde.

saavutatud, kasutada teda madalsagedusosa sisse-lülitamiseks.

Peale selle leidub veel terve rida väiksemaid soovide, milliste lähem arutlus viiks aga liialt pikale.

7. PISUT KRIITIKAT.

Eespool väljendatud soovid pole mingi utopia, vaid neil on tõeliselt praktiline väärtus. Neid on kõiki võimalik praegusaja tehnika arengu juures täita, eriti kui on kasutada täielikult sisustatud laboratooriumid. Suuremalt osalt on need soovid juba kas täielikult või osaliselt täitmist leidnud. Miks pole neid küsimusi võetud arvesse iga vastuvõtja juures? See on väga lihtne: kvaliteet maksab raha! Tehniliselt pole see enam mingi probleem ehitada selline vastuvõtja, mis annaks saatjat selliselt edasi nagu ta vastuvõtukohas esile tuleb, s. t. et vastu-võtjapoolle ei teki mingisugust vastuvõtu halvenemist. Ringhäälinguarengu probleem seisab rohkem selles, ehitada vastuvõtja, mis täidab neid soovide, mille eest ostja on suuteline raha maksma. Seejuures on vajalik, et üksikud parandused ja täiendused oleksid nii suured, et nad ostjale silma paistaks. Sageli ei käitu aga ostja siin sugugi raadiotehnika soovide kohaselt. Meie mõõteriistad on palju täpsemad kui inimese kõrv. Inimese kõrv laseb omale väga palju asju meeldida; eelkõige harjub aga ülla-tavalt kiiresti halva ülekandega ja ei võta tundu-vaid vigu sugugi häirivatena. Nii tuleb, et paljud parandused on kindlaksmääratavad vaid otse võrd-lusega. Sellele vaatamata käib kogu areng kvalitee-diparanduse tähe all, püüdes samal ajal ostjaid kas-vatada selles suunas.

Prantsuse ajakirjandus hindab suvevaheaja-kooli-ringhäälingut kui väga head propagandat ringhäälin-gule, kes sellega endale noortes kodanikes võibab palju sõpru.

ULTRALÜHILAINE-VASTUVÕTT 370 KM TAGANT!

Ühe inglise amatööri saatekatsed 5-meetrilisel lainel andsid üllatavaid tulemusi. Kokku tulnud aruannetes vastuvõtu kohta kinnitatakse nimelt, et saatjat on nii telegraafil kui telefonil töötades laitmatult kuulnud kuni 370 km kaugusel. See on esmakordne juhtum, kus 5-meetrilisel lainel on saavutatud nii suur ulatuskaugus.

RAADIOTÜLI KAUGES IDAS

Nõukogude Vene saatja Vladivostokis hakkas korraldama ettekandeid jaapani keeles. Vähe sellest — ta hakkas segama ka Jaapani saatjat Hommatsus. Jaapan tõstis selle vastu protesti. Nõukogude Vene saatja muutis selle peale oma lainet, kuid jaapanikeelseist ettekandeist ta ei taha loobuda.

Väljaandja: Üleriiklik Eesti Raadioühing
Tegevtoimetaja: Karl Kesa.
Vastutav toimetaja: L. Ojaveski